

בשקט, מאחורי הקלעים, ולא הועיל לו) — שאם יבחרו לרכ את המועמד שלו, אזי יתן כסף וכו', ואם לאו, לא יתן... ועי"ז רוצה לכפות את דעתו על הציבור כולו — הרי, אין לך שוחד גדול מזה!

כספים כאלו, שניתנים לטובת הציבור, כביכול, בתנאי שיעשו כרצונו של נותן הכסף — אינם אפילו מ"קליפת נוגה"... (ופשיטא, שאינם מצד הקדושה), ובמילא, אסור להשתמש בכספים אלו עבור עניני קדושה!

אף אחד לא יכפה את דעתו על הציבור תמורת שוחד כספי! אינך רוצה לתת כסף (אא"כ יקבלו את מרותך) — אל תעשה טובות, לא צריכים את הכסף שלך, שכן, "לי הכסף ולי הזהב נאום ה'..."

הפלא הוא — איך לא מתבייש פלוני לומר גלויות שאם יבחרו את הרב שלו, אזי יחזיק על חשבוננו את מוסד הרבנות, בה בשעה שהכל רואים שזהו"ע של "שוחד" באופן הכי חמור!

*

כשהתחילו לדבר אודות בחירות לרבנים — קבלתי מהם מכתב: היתכן שאינני דואג לכך שיהי' רב בשכונה? — כוונתם היתה, שבדאי אמנה אותם להחליט מי יהי' הרב!...

שנה שלימה מתנהלת הקהילה ללא רב — לא איכפת להם מאומה; ולפתע, כשמתחילים לדבר אודות בחירות לרבנים, ויש תקוה שיהי' מצב מתוקן (לא "מסוכן", כפי שהם חושבים, אלא "מתוקן") — אזי מתעוררים שצריך למנוע זאת בכל מחיר, כי אם, שיקבלו כולם את מרותם שהם יחליטו וימנו את הרב שהם רוצים בו — היפך הדין ש"אין דן יחידי אלא אחד"!

זו היתה כוונתם, כאמור, כשנזכרו לפנות אלי על כך שאינני דואג שיהי' רב בשכונה — כדי שאמנה אותם להחליט על בחירת רב;

ומאותה סיבה — החרימו את הבחירות לרבנים ולא השתתפו בהם, דלכאורה: אתה בעצמך טענת במכתבך על כך שאינני דואג לרב, וא"כ, כשכבר אירגנו בחירות לרבנים, מדוע אתה — זה ש"דואג" כביכול למצב השכונה שמתנהלת ללא רב — נעמד מן הצד, ואינך משתף פעולה?! אלא, התירוץ פשוט — מכיון שקיום בחירות לרבנים הוא בניגוד לאינטרסים שלו, שיכהן בשכונה הרב שהוא רוצה!

ולא עוד, אלא שניסו להפריע ולקלקל, לעורר ריב ומחלוקת כו' — איסור גמור מן התורה!

כשראיתי את מצב הדברים — לא היתה לי ברירה אלא לפנות מכל עסקי, ולדאוג לכך שייסמו את בחירת ומינוי הרבנים בהקדם האפשרי.

בס"ד. קטע משיחת ש"פ מטו"מ, מבה"ח מנחם-אב ה'תשמ"ו.

... גם בנוגע לשכונה — המצב הוא באופן ד"שכ ואל תעשה", ובהקדמה, שמכיון שנמצאים בשבת ד"בין המיצרים", יכולים לומר גם דברי-מוסר:

ישנם כאלו שנבחרו ונתמנו כדי לעסוק בהטבת מצב השכונה, ואעפ"כ, שנים ע"ג שנים שלא עושים מאומה.

הם מתפארים בכך שהם אלו שנבחרו ונתמנו כו', אבל, בנוגע למעשה בפועל — אינם עושים מאומה.

ויתירה מזה: כששמעו שישנם כאלו שנתעוררו לתקן את המצב, ויש סברא שימנו אחרים במקומם, כלומר, יתכן שמישהו יהי' גדול ממנו — אזי נכנסים ל"פעולה"... לעשות כל התלוי בהם שאף אחד לא יוכל לעשות מאומה, מכיון שהם אלו שצריכים לעמוד בראש!

עד עכשיו היו יכולים ללמד זכות עליהם — שהם מטבעם עצלנים, ורוצים לישון במנוחה ולא לעשות כלום; אבל עכשיו, בטל לימוד זכות זה, שהרי רואים במוחש שכאשר הדבר נוגע להם, שיש חשש שיפגע מעמדם וכבודם כו' — אזי מתבטל לפתע טבע העצלות, ופועלים בחיות ובמרץ כו', אלא שהפעולה היא — שאף אחד לא יוכל לעשות מאומה להטבת מצב השכונה.

*

ישנם כאלו שהחליטו, משום מה, שהם הבעה"ב בשכונה זו, והם אלו שצריכים למשוך ולשלוט על הציבור כולו.

ולדוגמא: כשצריכים לבחור רב לשכונה — הרי הוא, ביחד עם חבריו, הם אלו שיקבעו ויחליטו מיהו המתאים לכהן בתור רב, והם ימנוהו לרב.

לא נשמע דבר כזה בישראל — ש"עסקן", או כמה "עסקנים", יחליטו על דעת עצמם על בחירת רב.

כשבחרו רב בקהילות ישראל — החליטו רבנים, גדולים בתורה וכו', מי הם המועמדים המתאימים לכהונת רב, ולא "עסקנים", אפילו "עסקנים" שיש להם סמיכה לרבנות, שכן, ידוע מ"ש הסמ"ע שדעת בעה"ב היפך דעת תורה, וכמדובר כמ"פ שהכוונה היא לבעה"ב שיש להם סמיכה לרבנות, שהרי בנוגע לבעה"ב סתם שאין להם סמיכה לרבנות — מאי קמ"ל.

ועאכ"כ כאשר אותו "עסקן" מכריז בגלוי — (לאחרי שניסה לדבר

לא שערתי שאצטרך להתערב בנושא זה — אין זה עניני, יש לי מספיק "טרַאָבל" (בלשון המדינה) מענינים אחרים, לאו דוקא ענינים של נחת-רוח... ומה גם שהצורך דמינוי רבנים הוא דבר הכי פשוט שאין צורך לעורר על זה, שהרי כל יהודי יודע שצריך רב כדי לשאול אצלו שאלה, ולכן, לא חשבתי בתחילה להתערב בכל הענין.

אמנם, כשראיתי את מצב הדברים — לא היתה לי ברירה אלא לפנות מכל עסקי ולהניחם הצדה, ולדאוג שכל הנושא של בחירת ומינוי הרבנים יתנהל ע"פ ה"שולחן-ערוך".

כולל — למנוע ולבטל את כל הנסיונות להכשיל או לדחות את בחירת ומינוי הרבנים!

שכן, גם לאחרי שנבחרו הרבנים — בתחילה שני רבנים, ואח"כ רב שלישי — "האָט מען ווייטער געבורעט", ורצו לדחות את מינוי והכתרת הרבנים לחודש אלול... באמרם, שזוהי.. "דעת הקהל" — לפתע ישנה מציאות של "קהל", ולא עוד, אלא "קהל" שיש לו גם "דעה"...

מה היתה כוונתם בדחי' מחודש סיון לחודש אלול? ובכן, הסיבה היא פשוטה: לכל לראש — עד אז אולי יבוא משיח צדקנו [אבל, במחשבה שני', מסיקים מיד שאין זה טוב עבורם, מכיון שאז יהיו "אויס קנאַקערס און מאַכערס"...], ועוד ועיקר — במשך ארבע חדשים, חושבים הם, ימצאו כבר דרכים כיצד למנוע את הכתרת הרבנים, ובמיוחד — עי"ז שיעוררו ריב ומחלוקת!

ומה שצריך להיות אהבת ישראל ואחדות ישראל — מספיק, טוענים הם, שמדברים על זה, אבל, אין זה נוגע למעשה בפועל!

בשביל לשלול הנהגה כזו צריכים לימוד החסידות? ! חסידות חב"ד? ! או אפילו לימוד תורת המוסר? !... בשביל זה צריכים לכנס את כל הציבור להתוועדות? ! — התוועדות עורכים בשביל לומר דבר-חידוש כו', ולא כדי לשלול את הסברא $2 \times 5 = 2$!... אבל, מה אעשה והמצב הקיים דורש להתייחס ולהתריע על דברים הנ"ל!

*

חשבתי, שלאחרי ההתערבות וההשתדלות בנוגע לבחירת ומינוי הרבנים, אוכל לשוב ולהתפנות לעסקי, אבל, התברר שטעיתי, שכן [נוסף לכך שעדיין ממשיכים "בורען" נגד הרבנים, הרי] עכשיו חוזרים הדברים על עצמם — בקשר עם הבחירות ל"קאנסול":

שוב באים אלו שרוצים למשול ולשלוט על הציבור — לכפות את דעת

הציבור שיהיו כפופים למרותם.

ועד כדי כך, שבראותם שהדבר לא עולה בידם כנקל כו' — עלתה בדעתם "המצאה": לדבר בשמי!

— בשמי ממש אינם יכולים לדבר, וזאת, לא מפני שחוששים מ"דיני שמים", כי אם, מפני החשש מ"דיני אדם", שכן, "וואָס פאַר אַ פנים וועלן זיי האָבן" כשיתגלה קלונם ברכים ששקר בפיהם; ולכן, מדברים בשם אלו הנמצאים במחיצתי, כלומר, חברי המזכירות, אשר, מכיון ששמעו מפיהם כך וכך, בודאי שזוהי דעתי, ובמילא, יש לעשות כך וכך!

ובכן, לכל לראש מוכרחני להכחיש זאת מכל וכל — להדי'ם!

ועוד ועיקר — להזהיר בנוגע להבא, שאף א' לא יאמר דברים בשמי, והדגשה מיוחדת בנוגע לחברי המזכירות — שצריכים להזהר ביותר שלא להתערב כו', מכיון שהתערבותם יכולה להתפרש כאילו שמעו ממני, בה בשעה שדברים אלו נאמרים על דעתם האישית!

אם רצונם להתערב כו' — עליהם לפרוש תחילה מה"מזכירות" (לא לאחרי ההתערבות, אלא לפני, כמובן), אינני כופה על אף א' לעבוד ב"מזכירות" שלי, אבל, כל זמן שהם עובדים ב"מזכירות" שלי — עליהם למלא את תפקידם כ"מזכירים", ולא להתערב בענינים שלא שייכים ל"מזכירות".

אין זה מתפקידם של חברי המזכירות לפסוק דינים!

לכ"ק מו"ח אדמו"ר היו "כתפיים רחבות" ("פרייטע פלייצעס") — הרבה יותר מכפי שמשערים... ואעפ"כ, לא הורה פסקי-דינים, ועובדה זו — לא מיעטה מאומה מגדלותו! ועאכו"כ שהמזכירים שלו לא התערבו בפסקי-דינים.

א' המזכירים של כ"ק מו"ח אדמו"ר כיהן גם כרב בבית-כנסת כו', אבל, כהונתו כרב היתה לפני בוא כ"ק מו"ח אדמו"ר לכאן, ובמילא, גם לאחרי שנתמנה למזכירו של כ"ק מו"ח אדמו"ר, המשיך ככהונתו כרב בבית-כנסת, אבל לא בתוקף תפקידו כמזכיר:

אמנם, לפסוק דינים אך ורק בגלל היותו חבר המזכירות — זאת לא! אינני מוכן לקחת על עצמי את האחריות על כל מה שיעלה על דעתם של חברי המזכירות! מספיקה לי האחריות שלי, ואינני מוכן לקחת על עצמי אחריות על אחרים, כשם שאינני נותן "סמיכה" — מאיזו סיבה שתהי', ובמילא, כל הנושא של הוראת פסקי-דינים אינו שייך גם למזכירות שלי.

ואם אינם יכולים להתאפק ורוצים לחוות את דעתם האישית — עליהם

לומר ולהדגיש מפורשות — ומה טוב, גם בכתב — שדברים אלו אינם נאמרים בתוקף תפקידם ב"מזכירות", כי אם, דעתם האישית בלבד!
ובכלל, טוב ונכון שכאשר משהו אומר דבר מסויים בשמו של פלוני — שיביא זאת בכתב, או עכ"פ באישור חתימתו של פלוני, כך שלא יהי' נתינת מקום לומר בשם פלוני דברים שלא היו ולא נבראו!

*

כאמור, אי אפשר להניח שאדם אחד (או ועד של כמה אנשים) יכפה את דעתו על הציבור כולו, ויגרום לריב ומחלוקת כו' בכל דבר שאינו עולה בקנה אחד עם רצונו.

ולכן, יש צורך להכריז שכל מי שינסה להפריע לבחירות — "איז א רחמנות אויף אים" ... יותר מזה — אינני רוצה לפרש...

וכאן יש להבהיר ענין נוסף — עד לקיומן של הבחירות:

אלו הממונים כיום על השכונה (תהי' סיבת התמנותם איזו שתהי') — אינם יכולים עכשיו לזרוק ולהתפטר מאחריותם; להתפטר מהאחריות — היו יכולים לפניז, אבל עכשיו, אינם יכולים להתפטר מהאחריות המוטלת עליהם — עד לאחרי סיום הבחירות, וכניסתם של הנבחרים לתפקיד.

ובאותיות ברורות:

כל זמן שלא יסתיימו הבחירות, והנבחרים יתחילו את עבודתם בניהול עניני השכונה בסדר מסודר — מוטלת כל האחריות על אלו שהיו ממונים עד עתה, ואין להם רשות להתפטר מהאחריות (הם יכולים לוותר על הכבוד... אבל לא על האחריות), ופשיטא, שלא לאיים על אישיתוף פעולה (ועאכ"כ באופן גרוע יותר כו'). כי:

עליהם לדעת ש"רוח והצלה יעמוד ליהודים ממקום אחר",

שכונה זו, השכונה של כ"ק מו"ח אדמו"ר נשיא דורנו — תתבסס ותתרחב ותתפתח ביתר שאת וביתר עוז, ובסופו של דבר, תהי' זו שכונה שבה תהי' שליטה וממשלה — לא לכסף... אלא לאחדות!

השאלה היא, איפוא, אם יהי' להם חלק בכך, ודבר זה תלוי בידם — כאשר במשך הזמן שנותר עד לקיומן של הבחירות, והעברת ניהול עניני השכונה לממונים שיבחרו, תוך כדי שיתוף פעולה ובסדר מסודר כו', ישתדלו הם (הממונים כיום) — בינתיים — לעשות את כל הדרוש לטובת השכונה, כולל — בענין השמירה וכו',

ואם יתנהגו באופן האמור — אשרי חלקם וגדול זכותם, ותבוא עליהם

ברכה.

*

ולסיום — דברים אחדים אל הרבנים, שהם אלו שצריכים להחליט ולקבוע בכל הענינים האמורים, ע"פ הוראת השו"ע:

בנוגע לפס"ד של רבנים בדין-תורה — ישנו המושג שבעל-דין יכול לשאול אצל הרבנים "מהיכן דנתוני", והם צריכים להראות את המקור לפס"ד שלהם (ככל פרטי הדברים — באיזה ענינים יכולים לשאול "מהיכן דנתוני", ובאיזה ענינים אין יכולים, ואכ"מ).

ובנוגע לעניננו: כדי לשלול נתינת-מקום לטענות ותרעומות ומחלוקות כו' מצדם של אלו שעלולים להרגיש את עצמם מקופחים, מכיון שהפס"ד אינו לפי רוחם כו' — כדאי ונכון, אשר, ביחד עם מתן הפס"ד, יצרפו הרבנים מלכתחילה את המקור לפס"ד (עוד לפני שישאלו "מהיכן דנתוני") — בשו"ע חלק פלוני סימן פלוני סעיף פלוני, וכיו"ב, וכל זה — בתור הוראת-שעה, בהתחשב עם מצב ההוה שהרוחות סוערות כו', ובכל דבר ודבר טוענים לכאן ולכאן כו', שלכן, יש צורך להשתדל מלכתחילה שלא יהי' נתינת-מקום לערעור כו', עי"ז שהרבנים יפרסמו את המקור לפס"ד, בנוגע לכל דין-תורה שיתקיים בחדשים הקרובים, עד אשר ירגעו הרוחות, ויחזור המצב לתיקונו.

(כ"ק אדמו"ר שליט"א חייך, ואמר:) זכורני בהיותי ב"חדר" שהיו אומרים "בדיחה" בקשר ל"דין-תורה":

מהי הסיבה לכך — שאלו ב"חדר" — שכאשר באים לרב עם שאלה בעניני "איסור והיתר", והרב פוסק לאיסור, מקבלים את הפס"ד ללא כל ערעור, אפילו כאשר מדובר אודות "הפסד מרובה", ואילו כאשר שני יהודים באים ל"דין-תורה", הנה גם כאשר מדובר אודות סכום פעוט (ולא הפסד מרובה), טוען זה שנתחייב בדין, וצועק ככרוכיא, על ה"עוול" שעשה הרב, ולא עוד, אלא שמכריז שילך ויחפש רב אחר! ... היתכן, בהפסד מרובה קבלת את הפס"ד של הרב ללא כל ערעור, ואילו כאן, שמדובר אודות סכום פעוט, איך מוכן לקבל את הפס"ד של הרב?!

והתירוץ לזה — השיבו ב"חדר" — בפשטות: לא על ההפסד שלו צועק ככרוכיא, כי אם, על הריוח של הבירו! ...

ועד"ז בנוגע לעניננו:

מוכן וגם פשוט שכאשר "אידענע" באה לרב עם שאלה — אינו צריך לציין ולהראות לה את המקור בשו"ע על הוראתו לאיסור או להיתר;

המדובר הוא, איפוא, בענינים שבהם ישנם ב' צדדים, אשר, הכרעת הפס"ד לצד אחד יכולה לעורר את הצד השני לבוא בטענות ותרעומות כו', כפי שהמצב הוא, לדאבוננו, בימים האחרונים — שלכן, כדאי ונכון למנוע זאת מלכתחילה, ע"י צירוף מקור הפס"ד בכתב, כאמור, בתור הוראת-שעה.

ויש להוסיף, שבענין זה יש תועלת גם בנוגע לפס"ד גופא — ובדידי הוה עובדא, ששאלתי אצל רב ע"ד המקור לפס"ד מסויים (בענין של ציבור), ולא השיב, וכשהוספתי לשאול פעם שני' ושלישית כו', השיב, בסופו של דבר, שאין לו מקור... ולכן, טוב ונכון, בכלל, שהרב יצרף מלכתחילה את המקור לפס"ד, ובכל אופן, בנדו"ד, מוכרח הדבר מטעם האמור, עכ"פ, בתור הוראת-שעה.

ולסיכום — יש לזכור ולדעת: (א) ריב ומחלוקת כו' הוא איסור גמור מן התורה, ולכן, יש לקיים את הבחירות בהתאם לרצון הקהל, ולא לגרום לריב ומחלוקת כו', והעיקר — מעשה בפועל לטובת השכונה, (ב) פסקי-דינים הו"ע השייך לרבנים בלבד, ואין לבעה"ב להתערב בזה, שכן, דעת בעה"ב היפך דעת תורה, (ג) יש לכבד את הפסקי-דינים של הרבנים, ללא כל ערעור, (ד) הרבנים מצדם יצרפו לפס"ד את מקור הדברים, כנ"ל בארוכה.

ויה"ר שסוכ"ס תהי' ההנהגה באופן ד"האמת והשלום אהבו"...

